

WOJEWODA ŚLĄSKI

NPIL.4131.1.387.2023

Katowice, dnia 14 kwietnia 2023 r.

Rada Gminy Gilowice

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LVII/383/23 Rady Gminy Gilowice z dnia 13 marca 2023 r. w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej zwiększenia świadomości prawnej wśród lokalnej społeczności na temat transplantacji, w całości, jako niezgodnej z art. 9 ust. 2 w zw. z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 870), dalej jako: „ustawa”, w związku z art. 33 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 13 marca 2023 r. Rady Gminy Gilowice podjęła uchwałę Nr LVII/383/23 w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej zwiększenia świadomości prawnej wśród lokalnej społeczności na temat transplantacji, dalej jako: „uchwała”.

W podstawie prawnej uchwały wskazano art. 18b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 9 ust. 2 ustawy.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż uchwała jest niezgodna z prawem.

W ocenie organu nadzoru przedmiotowa uchwała powinna zostać wyeliminowana z obrotu prawnego w całości z przyczyn opisanych poniżej.

Na podstawie przedmiotowej uchwały Rada Gminy Gilowice uznała, że *Rada Gminy Gilowice postanawia nie uwzględniać petycji z dnia 16.01.2023r. dotyczącej zwiększenia świadomości prawnej wśród lokalnej społeczności na temat transplantacji (§ 1 ust. 1 uchwały).*

W uzasadnieniu do uchwały wskazano, iż: *Stosownie do art.6 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym rada gminy zobowiązana jest do działania na podstawie i w granicach prawa, co oznacza, że każda czynność podejmowana przez radę gminy powinna znajdować podstawę w przepisach prawa, a uchwały o charakterze niewładczym (apele, rezolucje, odezwy) muszą mieścić się w kompetencjach gminy i organu stanowiącego, określonych przez ustawy oraz dotyczyć spraw właściwych dla społeczności lokalnej. Zgodnie z art.2 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji. Wnioskowane przez wnoszącego petycję działanie w ocenie Rady Gminy Gilowice nie mieści się w zakresie zadań i kompetencji organów gminy, w szczególności wynikających z ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym.*

Dodatkowo, z ustaleń organu nadzoru wynika, że petycja opublikowana na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Gilowice została skierowana do Rady Gminy Gilowice w sprawie zwiększenia świadomości prawnej dotyczącej transplantacji wśród lokalnej społeczności. W omawianej petycji poproszono o zamieszczenie informacji na temat obecnego stanu prawnego w Polsce regulującego pobieranie komórek, tkanek i narządów od zmarłych osób w celu ich przeszczepienia na stronie internetowej urzędu i/lub w innych lokalnych środkach masowego przekazu.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy: *Adresat petycji, który jest niewłaściwy do jej rozpatrzenia, przesyła ją niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia jej złożenia, do podmiotu właściwego do rozpatrzenia petycji, zawiadamiając o tym równocześnie podmiot wnoszący petycję*. Z kolei z art. 9 ust. 2 ustawy wynika, że *Petycja złożona do organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego jest rozpatrywana przez ten organ*. Natomiast, zgodnie z art. 33 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym: *kierownikiem urzędu jest wójt (burmistrz lub prezydent miasta)*.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie organu nadzoru, uchwała jest sprzeczna z art. 9 ust. 2 w zw. z art. 6 ust. 1 ustawy w związku z art. 33 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym. Podkreślić należy, że adresat petycji jest zobowiązany do zbadania swojej właściwości, jak bowiem wynika z art. 6 ust. 1 ustawy o petycjach. Badanie właściwości polega na ustaleniu czy zakres zadań lub kompetencji przypisanych adresatowi petycji na podstawie ustawy albo przekazania (właściwość delegacyjna) obejmuje sprawy będące przedmiotem petycji. Jeśli przedmiot petycji mieści się w zakresie zadań i kompetencji adresata, jest on podmiotem właściwym do rozpatrzenia petycji (J. Jaśkiewicz [w:] *Ustawa o petycjach. Komentarz*, LEX/el. 2015, art. 6). Powyższe znajduje również potwierdzenie w brzmieniu art. 2 ust. 3 ustawy o petycjach, który stanowi, że *przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji*.

W uzasadnieniu kwestionowanej uchwały Rada Gminy wprost wskazała, że *Wnioskowane przez wnoszącego petycję działanie w ocenie Rady Gminy Gilowice nie mieści się w zakresie zadań i kompetencji organów gminy, w szczególności wynikających z ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym*. Jednocześnie Rada postanowiła nie uwzględniać petycji, co oznacza, że dokonała jej merytorycznego rozpatrzenia. Tym samym Rada nie zastosowała ustawy o petycjach w sposób prawidłowy, ponieważ skoro uznała, że nie jest właściwa do rozpatrzenia przedmiotowej petycji, nie powinna rozstrzygać w przedmiocie jej zasadności. W takim przypadku należało bowiem zastosować art. 6 ust. 1 ustawy, tj. niezwłocznie przesyłać petycję do organu właściwego do jej rozpatrzenia, zawiadamiając o tym równocześnie podmiot wnoszący petycję.

W ocenie organu nadzoru, Rada badając właściwość w zakresie rozpatrzenia petycji pominęła okoliczność, iż jej przedmiotem jest postulat opublikowania informacji na temat transplantacji na stronie internetowej urzędu gminy. Zgodnie z art. 33 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym kierownikiem urzędu jest wójt (burmistrz lub prezydent miasta). Tym samym to do właściwości organu wykonawczego gminy należy rozstrzygnięcie w kwestii publikacji na stronie urzędu informacji objętych przedmiotową petycją.

Reasumując, w ocenie organu nadzoru, Rada Gminy Gilowice, rozpatrując przedmiotową petycję, istotnie naruszyła art. 9 ust. 2 w zw. z art. 6 ust. 1 ustawy w związku z art. 33 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym.

Omawiane uchybienie w przedmiotowej uchwale należy bowiem zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie, prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, sprzeczność ta jest oczywista i bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu

prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą ex tunc, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia: 15 czerwca 2021 r., sygn. akt III OSK 3457/21, 29 września 2021 r. sygn. akt I OSK 4382/18, 13 stycznia 2022 r., sygn. akt III OSK 542/21, 23 lutego 2022 r., sygn. akt III OSK 2954/21, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

W świetle powyższego należy uznać, że stwierdzenie nieważności uchwały Nr LVII/383/23 Rady Gminy Gilowice z dnia 13 marca 2023 r. w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej zwiększenia świadomości prawnej wśród lokalnej społeczności na temat transplantacji - w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Z upoważnienia Wojewody Śląskiego

Iwona Andruszkiewicz

Wydział Nadzoru Prawnego - Zastępca Dyrektora

Wydziału Nadzoru Prawnego